

**Ομιλία του Υπουργού Εσωτερικών κ. Κωνσταντίνου Ιωάννου στη συνέντευξη
Τύπου για την παρουσίαση του απολογισμού του πρώτου έτους
διακυβέρνησης και τον προγραμματισμό για το 2024**

«Ένας χρόνος πιο κοντά στον πολίτη»

*Τρίτη, 23 Απριλίου 2024, ώρα 10 π.μ. Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών (Αμφιθέατρο
«Θεόφιλος Γεωργιάδης», ισόγειο)*

Κυρίες και Κύριοι,

Αγαπητοί εκπρόσωποι των μέσων μαζικής επικοινωνίας,

Σας καλωσορίζω στη σημερινή συνέντευξη Τύπου, που μας δίνει την ευκαιρία να ανασκοπήσουμε το έργο που επετεύχθη από το Υπουργείο Εσωτερικών κατά τον πρώτο χρόνο διακυβέρνησης του Προέδρου της Δημοκρατίας Νίκου Χριστοδουλίδη, αλλά και να παρουσιάσουμε τον προγραμματισμό μας για το 2024.

Όταν την 1^η Μαρτίου 2023 ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας με τίμησε, αναθέτοντάς μου το χαρτοφυλάκιο του Υπουργείου Εσωτερικών, οι οδηγίες του ήταν σαφείς: υλοποίηση των τομών και μεταρρυθμίσεων εκείνων που θα βελτιώσουν την καθημερινότητα των πολιτών και θα αναμορφώσουν την επαφή τους με τις αρμόδιες Υπηρεσίες, φέρνοντας το Κράτος πιο κοντά τους.

Με αυτό ως εντολή, η προσπάθειά μας επικεντρώθηκε σε δύο κεντρικούς άξονες. Αρχικά, στην απλοποίηση διαδικασιών και απάλειψη στον μέγιστο δυνατό βαθμό της γραφειοκρατίας σε σημαντικούς τομείς, και την εξεύρεση λύσεων για χρονίζοντα προβλήματα, που διαχρονικά προκαλούσαν ταλαιπωρία στους πολίτες. Κατά δεύτερον, στην αλλαγή παγιωμένων πρακτικών και στην ενίσχυση της διαφάνειας και της αξιοκρατίας, που, εν τη απουσία τους, οι πολίτες, δικαίως, αισθάνονται απαξίωση για τους κρατικούς θεσμούς.

Σε αυτό το πλαίσιο, κατά τον τελευταίο έναν χρόνο, εργαστήκαμε στη βάση συγκεκριμένων πυλώνων πολιτικής, εφαρμόζοντας μέτρα και δράσεις που θα παρουσιαστούν στη συνέχεια.

I. Απολογισμός έργου πρώτου χρόνου διακυβέρνησης

A. Διαχείριση του Μεταναστευτικού

Επιτρέψτε μου να αρχίσω τη σημερινή παρουσίαση με το κεφάλαιο του μεταναστευτικού, παρόλο που πριν από μερικές βδομάδες είχαμε παρουσιάσει αναλυτικά σε ξεχωριστή διάσκεψη την αποτελεσματικότητα της πολιτικής μας. Για το πολύπλοκο αυτό ζήτημα που βρίσκεται πολύ ψηλά στα θέματα της επικαιρότητας τις τελευταίες εβδομάδες και μονοπωλεί το ενδιαφέρον ολόκληρης της κυπριακής κοινωνίας, η Κυβέρνηση υιοθέτησε από την πρώτη στιγμή μια δραστική και πολυεπίπεδη προσέγγιση. Είναι παραδεκτό γεγονός πως το μεταναστευτικό είναι ένα φαινόμενο που είναι εδώ για να μείνει και έχει πολιτικές, οικονομικές και κοινωνικές προεκτάσεις.

Είναι επίσης γεγονός πως η εξέλιξη του μεταναστευτικού δεν είναι κάτι το οποίο εξαρτάται αποκλειστικά από τις δικές μας ενέργειες ή αποφάσεις, αφού επηρεάζεται από πολλούς αστάθμητους παράγοντες, όπως η κλιματική αλλαγή, αλλά κυρίως οι πολιτικές εξελίξεις, όπως ακριβώς συνέβη και με την περίπτωση του πολέμου στην περιοχή μας.

Η Κύπρος δέχθηκε τα τελευταία χρόνια, με κορύφωση το 2021 και 2022, ασφυκτικές πιέσεις εξαιτίας των μαζικών μεταναστευτικών ροών. Ως αποτέλεσμα, παραμένει ακόμη και σήμερα η χώρα με το μεγαλύτερο ποσοστό αιτητών ασύλου, σε σχέση με τον πληθυσμό της, σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση, κάτι που δυσχεραίνει την προσπάθεια για αποτελεσματική διαχείριση του μεταναστευτικού.

Για να βελτιώσουμε τη δύσκολη κατάσταση που παραλάβαμε, εξ αρχής στοχεύσαμε σε τέσσερις πυλώνες, δηλαδή τη μείωση των αφίξεων, την επιτάχυνση των διαδικασιών εξέτασης των αιτήσεων ασύλου, την αύξηση του αριθμού των επιστροφών και τη βελτίωση των υποδομών υποδοχής και φιλοξενίας. Μέσα από μια σειρά στοχευμένων μέτρων, πετύχαμε εντός του 2023:

- τη μείωση των νέων αιτήσεων ασύλου κατά 50%,
- τη μείωση των νέων αιτητών ασύλου από χώρες της Αφρικής κατά 85%,
- τη σύντμηση του χρόνου εξέτασης των αιτήσεων ασύλου σε τρεις μήνες,

- τη διεκπεραίωση της εξέτασης σημαντικού αριθμού αιτήσεων ασύλου που εκκρεμούσαν,
- την αύξηση των επιστροφών κατά 66%,
- την ολοκλήρωση των βελτιωτικών εργασιών για μετατροπή του Κέντρου Πρώτης Υποδοχής «Πουρνάρα» σε κλειστή δομή,
- την αναβάθμιση και επέκταση του Κέντρου Υποδοχής και Φιλοξενίας Αιτητών Διεθνούς Προστασίας στην Κοφίνου,
- την έναρξη των κατασκευαστικών εργασιών για τη δημιουργία Προαναχωρησιακού Κέντρου στην Μεννόγεια, χωρητικότητας περίπου 800 ατόμων,
- την εκπόνηση του Σχεδίου Δράσης για την Ένταξη και την Κοινωνική Συμπερίληψη Μεταναστών για την περίοδο 2024-2026, και
- την εκπόνηση από πλευράς Ευρωπαϊκής Ένωσης ειδικού Σχεδίου Δράσης για την αντιμετώπιση του μεταναστευτικού στην Ανατολική Μεσόγειο.

Τα μέτρα αυτά έχουν αποφέρει εμφανή αποτελέσματα, ιδιαίτερα στο θέμα των αιτητών ασύλου από υπηκόους τρίτων χωρών της υποσαχάριας Αφρικής, το οποίο σε μεγάλο βαθμό έχει περιοριστεί και θα μπορούσαμε να πούμε ότι βρίσκεται σε διαχειρίσιμο επίπεδο.

Προτού προχωρήσω, θα ήθελα να κάνω ιδιαίτερη μνεία στον τομέα των επιστροφών, έναν τομέα, στον οποίο επενδύσαμε σε πολύ μεγάλο βαθμό από την πρώτη στιγμή, με πολύ θετικά αποτελέσματα, τα οποία ανάγκασαν τους αρμόδιους Ευρωπαίους αξιωματούχους να χρησιμοποιούν την Κύπρο ως σημείο αναφοράς. Θέλω να τονίσω ότι το πρώτο τετράμηνο του 2024, η Κύπρος συνεχίζει να καταγράφει θετικό πρόσημο, με χίλιες περισσότερες επιστροφές σε σύγκριση με την περσινή αντίστοιχη περίοδο.

Ωστόσο, εκείνο που παραμένει ως το μεγαλύτερο πρόβλημα είναι ο μεγάλος αριθμός αφίξεων Σύρων υπηκόων που φτάνουν στη χώρα μας διά θαλάσσης από τη Συρία και κυρίως τον Λίβανο. Όπως είναι γνωστό, η Συρία, από την έναρξη των εχθροπραξιών από το 2011 και μέχρι και σήμερα, θεωρείται ως μη ασφαλής χώρα, σύμφωνα με τις αξιολογήσεις των διαφόρων αρμόδιων οργανισμών, γεγονός που σημαίνει ότι όλοι οι Σύροι υπήκοοι απολαμβάνουν το καθεστώς συμπληρωματικής προστασίας. Το δεδομένο αυτό παροπλίζει τις αρμόδιες Υπηρεσίες και δεν μας δίνει το δικαίωμα να

αξιολογούμε τις ατομικές συνθήκες των αιτητών και να προβαίνουμε σε επιστροφές εκεί και όπου αποδεδειγμένα υπάρχει εκμετάλλευση του συστήματος. Ως αποτέλεσμα, η πίεση στο σύστημα υποδοχής και φιλοξενίας της χώρας μας αυξάνεται.

Η εγγύτητα δε της Κύπρου με τον Λίβανο, όπου βρίσκονται πέραν του 1,5 εκατομμυρίου Σύρων, την καθιστά τον υπ' αριθμό έναν ελκυστικό προορισμό.

Ταυτόχρονα, οι οικονομικές, πολιτικές και κοινωνικές εξελίξεις στο εσωτερικό του Λιβάνου, αλλά και οι γεωπολιτικές συνθήκες στην περιοχή της Μέσης Ανατολής περιορίζουν τη δυνατότητα των Αρχών του Λιβάνου να ανταποκριθούν σε ικανοποιητικό βαθμό σε ό,τι αφορά στην επιτήρηση των ακτών του. Εδώ και μήνες, με παρεμβάσεις μας προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή κρούουμε τον κώδωνα του κινδύνου, υπογραμμίζοντας πως ενδεχόμενη κατάρρευση του Λιβάνου θα οδηγούσε σε μαζικές ροές Σύρων μεταναστών προς την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Δυστυχώς, το ξέσπασμα του πολέμου στη Γάζα επιβεβαίωσε με τον χειρότερο τρόπο τις ανησυχίες μας. Η δυσκολία του Λιβάνου να ελέγξει τις ακτές του αποτελεσματικά επιτρέπει στα οργανωμένα κυκλώματα διακινητών να προωθούν περισσότερα άτομα προς την Κύπρο και τα ευρωπαϊκά κράτη. Έχουμε πολλές φορές πει ότι πρόκειται για οργανωμένο έγκλημα, που εκμεταλλεύεται την ανάγκη των προσώπων αυτών για ασφαλέστερη ζωή και που απαιτεί συντονισμένη και αποτελεσματική δράση.

Ως Κυπριακή Δημοκρατία, επικεντρωνόμαστε σε δύο κατευθύνσεις. Από τη μια, μέσω της διπλωματικής οδού, πιέζουμε προς την κατεύθυνση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την επαναξιολόγηση περιοχών της Συρίας και τον αποχαρακτηρισμό τους από εμπόλεμες σε ασφαλείς, ούτως ώστε να μην παραχωρείται σε άτομα συριακής καταγωγής αυτόματα το καθεστώς προσωρινής προστασίας, αλλά να εξετάζεται επί της ουσίας η αίτηση ασύλου τους. Για τον λόγο αυτό, τόσο ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας όσο κι εγώ πραγματοποιούμε το τελευταίο διάστημα επαφές με ομολόγους μας σε κράτη που έχουν δηλώσει την ταύτιση τους με την κυπριακή πρωτοβουλία για τη Συρία. Εξ ου και είμαστε στο στάδιο προεργασίας μιας υπουργικής συνάντησης στην Κύπρο, που θα εξετάσει την εξωτερική διάσταση της μετανάστευσης με έμφαση στα επόμενα βήματα για τη Συρία, με τη συμμετοχή των αρμόδιων για θέματα μετανάστευσης Υπουργών. Σκοπός μας είναι να ενώσουμε τις

φωνές μας σε έναν συνασπισμό χωρών με κοινές ανησυχίες, αλλά και να συντονίσουμε τις ενέργειές μας. Παράλληλα, θα συμμετάσχουμε σε κοινές αποστολές επί του εδάφους της Συρίας μαζί με άλλα κράτη μέλη, έτσι ώστε να συγκεντρώσουμε στοιχεία για τον καθορισμό περιοχών ως ασφαλών και να μπορέσουμε να διασφαλίσουμε την προστασία όσων το έχουν πραγματικά ανάγκη.

Από την άλλη, εδώ και καιρό, ως Κυπριακή Δημοκρατία προειδοποιούσαμε για την ανάγκη ενίσχυσης της ευρωπαϊκής στήριξης προς τον Λίβανο, εφαρμόζοντας όμοιες πρακτικές όπως στην περίπτωση της Τουρκίας και στο πλαίσιο της θεσμοθέτησης μιας συμφωνίας μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και Λιβάνου, κατ' αντίστοιχο τρόπο που έγινε προηγουμένως με την Τυνησία και την Αίγυπτο. Για αυτό και ως Κύπρος ασκήσαμε έντονες διπλωματικές πιέσεις τόσο προς την πλευρά της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσο και προς την πλευρά του Λιβάνου, ώστε η Ευρωπαϊκή Ένωση να ενισχύσει την οικονομική βοήθεια που λαμβάνει ο Λίβανος, υπό την προϋπόθεση ότι αυτή θα διασυνδεθεί με την αύξηση της επιχειρησιακής ικανότητας του Λιβάνου να ασκεί αποτελεσματικότερη επιτήρηση στην ακτογραμμή του. Σε αυτό το πλαίσιο, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας θα μεταβεί στις 2 Μαΐου στον Λίβανο, μαζί με την Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ώστε να συζητηθεί το ζήτημα της οικονομικής ενίσχυσης της χώρας. Σε επίπεδο Κομισιόν, η προσπάθεια είναι να ετοιμαστεί μέχρι τότε και να παρουσιαστεί το πακέτο στήριξης του Λιβάνου.

Θα ήθελα να επαναλάβω ότι το μεταναστευτικό είναι εδώ για να μείνει. Ένα φαινόμενο πρωτίστως κοινωνικό, με ανθρωπιστικές προεκτάσεις, με διάρκεια και ευμετάβλητες πτυχές. Ένα πρόβλημα που, όπως αποδεικνύει το παράδειγμα της Κύπρου, είναι κυρίως ζήτημα με εξωτερική διάσταση, η οποία καθορίζει ανά περιόδους τις εξελίξεις.

B. Στεγαστική πολιτική

Όπως ανέφερα και στην εισαγωγή μου, η Κυβέρνηση θέτει στο επίκεντρο των πολιτικών της τον άνθρωπο, την άμβλυση των προβλημάτων του και την εξυπηρέτησή του, ποιοτικά και χωρίς περιττή ταλαιπωρία. Σε αυτή την αρχή εδράζεται η προσπάθειά μας για επίλυση του μεγάλου ζητήματος της στέγασης των πολιτών. Προς αυτή την κατεύθυνση, στο Υπουργείο Εσωτερικών, για πρώτη φορά, σχεδιάσαμε και υλοποιούμε μια ενιαία, ολοκληρωμένη στεγαστική πολιτική, με την οποία δίνουμε ρεαλιστικές λύσεις μέσα από μια δέσμη μέτρων και Σχεδίων. Η

προσέγγισή μας εστιάζει σε βραχυπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα μέτρα, τα οποία θα αυξήσουν, αφενός, την παραγωγή του οικιστικού αποθέματος και θα συμβάλουν, αφετέρου, στη διάθεση στην αγορά οικιστικών μονάδων σε προσιτή τιμή.

Συγκεκριμένα, προωθούμε λύσεις για την αξιοποίηση του υφιστάμενου αδρανούς οικιστικού αποθέματος, την παραγωγή μονάδων στέγασης, αλλά και την αύξηση της πρόσβασης ευάλωτων κοινωνικό-οικονομικών ομάδων του πληθυσμού σε προσιτή στέγη.

Μετά την εξαγγελία της νέας στεγαστικής πολιτικής, ήδη από τον Δεκέμβριο εφαρμόζονται δύο από τις δράσεις της και συγκεκριμένα το Σχέδιο «Built to Rent» και τα αναθεωρημένα πολεοδομικά κίνητρα.

Μέσω του καινοτόμου για τη χώρα μας Σχεδίου «Built to Rent», παραχωρείται επιπλέον δωρεάν συντελεστής δόμησης μέχρι 45% του ισχύοντος, με υποχρέωση παραχώρησης του συνόλου των πρόσθετων μονάδων που θα παραχθούν με προσιτό ενοίκιο για περίοδο τουλάχιστον έξι ετών. Σε συνδυασμό με φορολογικά κίνητρα και ελαφρύνσεις, δίνεται ένα ισχυρό κίνητρο στους επαγγελματίες ανάπτυξης γης, με στόχο την ενίσχυση της αγοράς με επιπρόσθετες οικιστικές μονάδες εντός των επόμενων τριών χρόνων.

Επιπλέον, προχωρήσαμε σε αναθεώρηση των πολεοδομικών κινήτρων, με στόχο την αύξηση της παραγωγής και της διάθεσης νέων μονάδων στέγασης. Τα κίνητρα προβλέπουν την παραχώρηση πρόσθετου συντελεστή δόμησης μέχρι 45% του ισχύοντος, με υποχρέωση πώλησης του 25% των επιπλέον μονάδων που θα παραχθούν για σκοπούς προσιτής στέγης, σε τιμή μέσου κατασκευαστικού κόστους, και του 20% προς όφελος του ιδιοκτήτη σε τιμές ελεύθερης αγοράς. Εναλλακτικά, δίδεται για πρώτη φορά η δυνατότητα στους επαγγελματίες του οικοδομικού τομέα, που θα αξιοποιήσουν τα πολεοδομικά κίνητρα να μπορούν να το πράξουν καταβάλλοντας χρηματικό ποσό, ως εξαγορά, για αξιοποίηση για σκοπούς παραγωγής προσιτής στέγης.

Επιπλέον και μετά από εισήγηση του ΕΤΕΚ, διαμορφώθηκε το Σχέδιο Χορηγιών «Ανακαινίζω-Ενοικιάζω», το οποίο προνοεί την παραχώρηση οικονομικών κινήτρων

υπό όρους, ώστε να αναβαθμιστεί το υφιστάμενο αδρανές οικιστικό απόθεμα και να διατεθεί στην αγορά προσιτού ενοικίου. Με το μέτρο αυτό ενισχύεται βραχυπρόθεσμα η αγορά με οικιστικές μονάδες, για να δοθεί η δυνατότητα να αποδώσουν πρακτικά τα πολεοδομικά κίνητρα και το Σχέδιο «Built to Rent». Το Σχέδιο «Ανακαινίζω-Ενοικιάζω» είναι έτοιμο για εφαρμογή και θα ανακοινωθεί με περισσότερες λεπτομέρειες τις επόμενες λίγες μέρες.

Τέλος, και για να διευκολύνουμε την πρόσβαση πληθυσμιακών ομάδων με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά και να ενισχύσουμε την αγοραστική τους δυνατότητα, συμπεριλάβαμε στη στεγαστική στρατηγική μας Σχέδια με στόχευση στους νέους, τα νεαρά ζευγάρια και οικογένειες, τα νοικοκυριά με χαμηλά εισοδήματα, τους μέτρια αμειβόμενους και στους κοινωνικά ευάλωτους.

Ειδικότερα, συμβάλλουμε στην επίλυση του στεγαστικού προβλήματος για αριθμό νέων κάτω των 41 ετών με την παροχή εφάπαξ οικονομικής βοήθειας για την ανέγερση ή και την αγορά πρώτης κατοικίας. Ένα βραχυπρόθεσμο ανακουφιστικό κυρίως μέτρο, το οποίο όμως θα επιδράσει και αυτό θετικά στην όλη προσπάθεια. Η έναρξη υποβολής αιτήσεων για τον εν λόγω Σχέδιο θα ανακοινωθεί τις προσεχείς εβδομάδες.

Πέραν των πιο πάνω, εστιάζουμε στην ανάπτυξη της υπαίθρου, επαναφέροντας μέτρα, όπως είναι η παραχώρηση οικοπέδων σε οικογένειες με χαμηλά εισοδήματα, για την κάλυψη των στεγαστικών τους αναγκών στη βάση συγκεκριμένων κριτηρίων και για στοχευμένες περιοχές όπου υπάρχουν αποδεδειγμένα ανάγκες. Επιπρόσθετα, προχωρούμε σε ανάπτυξη 300-500 νέων οικοπέδων σε βάθος τριετίας.

Πέραν των πιο πάνω, υπενθυμίζω ότι έναν περίπου μήνα μετά την ανάληψη της διακυβέρνησης, το Υπουργείο Εσωτερικών ανακοίνωσε τη ριζικότερη παρέμβαση σε σχέση με τη στέγαση των εκτοπισθέντων συμπολιτών μας. Με το Σχέδιο «κτίΖΩ», που αφορά στην αναδόμηση ή την επιδιόρθωση 358 πολυκατοικιών σε κυβερνητικούς οικισμούς στέγασης εκτοπισθέντων, φιλοδοξούμε να δώσουμε οριστική λύση σε προβλήματα δεκαετιών, που θέτουν σε κίνδυνο την ασφάλεια των προσφύγων που διαμένουν στις πολυκατοικίες αυτές. Έναν χρόνο μετά, το Σχέδιο είναι σε πολύ προχωρημένο σημείο και μέχρι τον Ιούλιο αναμένεται να αρχίσει η αναδόμηση των πρώτων πολυκατοικιών.

Στο πλαίσιο δε της στεγαστικής στήριξης προς τους πρόσφυγες, τροποποιήσαμε το Σχέδιο επιδότησης ενοικίου για εκτοπισθέντες, που παραχωρείται από την Υπηρεσία Μέριμνας. Πιο συγκεκριμένα, εφαρμόστηκε κάθετη, ποσοστιαία αύξηση ύψους 15% στα ποσά επιδότησης στις υφιστάμενες κατηγορίες δικαιούχων.

Πρόσθετα, ολοκληρώσαμε την αναθεώρηση των Στεγαστικών Σχεδίων Αναζωογόνησης Ορεινών, Ακριτικών και Μειονεκτικών Περιοχών, διορθώνοντας μια σειρά από στρεβλώσεις που είχαν παρατηρηθεί και στερούσαν τη δυνατότητα από πολλούς συμπολίτες μας να επωφεληθούν των χορηγιών. Ενδεικτικά αναφέρω ότι έχει καταργηθεί η σχετική πρόνοια για το ανώτατο στάδιο κατασκευής κατά τη στιγμή της αίτησης, ενώ τα Σχέδια πλέον θα είναι διετούς διάρκειας, ώστε να υπερπηδώνται τα θέματα που προέκυπταν εξαιτίας της καθυστέρησης στην έκδοση οικοδομικών αδειών.

Γ. Εκσυγχρονισμός διαδικασιών

1. Πολεοδομικός εκσυγχρονισμός

Σε συνδυασμό με την πρόσληψη προσωπικού για περαιτέρω ενίσχυση του τομέα της αδειοδότησης, ενόψει της ριζικής αλλαγής που θα εφαρμοστεί με τη μεταρρύθμιση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, τον περασμένο Οκτώβριο ανακοινώσαμε μια δέσμη 22 μέτρων, με τα οποία τροποποιούμε τις υφιστάμενες διαδικασίες και εισάγουμε ένα πιο ευέλικτο πλαίσιο αδειοδότησης της ανάπτυξης.

Στη βάση συγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος, που έχει τεθεί για την υλοποίηση των μέτρων αυτών, έχουν τεθεί ήδη σε εφαρμογή τα 11 από τα 22 μέτρα, ενώ έχουν προχωρήσει σε σημαντικό βαθμό άλλα 10, τα οποία θα ολοκληρωθούν και θα εφαρμοστούν στους εναπομείναντες δύο μήνες μέχρι τη μεταρρύθμιση.

Για να απαριθμήσω ορισμένα εξ αυτών, εισαγάγαμε νέα πρακτική, που προβλέπει την εκ των προτέρων διενέργεια των απαιτούμενων διαβουλεύσεων με υπηρεσίες, όπως το Τμήμα Δημοσίων Έργων, η Πυροσβεστική Υπηρεσία, η ΑΗΚ κοκ, έτσι ώστε οι πολεοδομικές αιτήσεις να υποβάλλονται ολοκληρωμένες και να προωθείται η εξέτασή τους ταχύτερα. Επίσης, με την πλήρη ανάπτυξη του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού

Συστήματος «ΙΠΠΟΔΑΜΟΣ», θα εξασφαλιστεί η διασύνδεση με τις αρμόδιες υπηρεσίες για την ηλεκτρονική διενέργεια των απαραίτητων διαβουλεύσεων, κάτι που θα μειώσει σε πολύ μεγάλο βαθμό τον χρόνο εξέτασης των αιτήσεων.

Επιπλέον, ήδη από τις αρχές του 2024, η εξασφάλιση και η κατάθεση πιστοποιητικού εξωτερικής οριοθέτησης και πολεοδομικής άδειας οικοπεδοποίησης αποτελούν απαραίτητα προαπαιτούμενα για την υποβολή πολεοδομικής αίτησης. Σκοπός είναι η ορθή υποβολή αιτήσεων στη βάση επί του εδάφους δεδομένων, διασφαλίζοντας, ταυτόχρονα, ότι διεκπεραιώνονται οι απαραίτητες δεσμεύσεις και δεν προκαλούνται καθυστερήσεις λόγω ελλιπών πολεοδομικών αιτήσεων.

Άλλο ένα σημαντικό μέτρο αποτελεί η ετοιμασία, σε συνεργασία με το ΕΤΕΚ, ενός ενιαίου εγχειριδίου, με το οποίο θα εισάγονται κοινά έντυπα, κριτήρια και διαδικασίες, ώστε η εξέταση των αιτήσεων από τους πέντε ΕΟΑ από την 1^η Ιουλίου να γίνεται ομοιόμορφα, κάτι που δεν ίσχυε μέχρι τώρα, με αποτέλεσμα να προκαλούνταν μεγάλες και αχρείαστες καθυστερήσεις στην έκδοση απόφασης. Επιπρόσθετα, για βελτίωση των γνώσεων και εκπαίδευση του προσωπικού που θα στελεχώσει τους ΕΟΑ και των μελών του ΕΤΕΚ, αλλά και τον περιορισμό των καθυστερήσεων, καταρτίστηκε πλάνο εκπαίδευσης για την ορθή υποβολή και εξέταση των αιτήσεων.

Τέλος, σε ό,τι αφορά στον πολεοδομικό εκσυγχρονισμό, προβήκαμε σε τροποποιήσεις του περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών Νόμου, με σκοπό την ενίσχυση των κινήτρων του Επιβλέποντος Μηχανικού για την έκδοση του Πιστοποιητικού Συμπλήρωσης Εργασιών της οικοδομής.

Παράλληλα, μεταξύ άλλων, έγιναν οι ακόλουθες δράσεις:

- Ετοιμασία Χωροθετικής Πολιτικής για εναλλακτικές μορφές στέγασης (για σκοπούς στέγασης βιομηχανικού και τουριστικού τομέα).
- Εκπόνηση μελέτης εκτίμησης και αξιολόγηση επιπτώσεων από την ανέγερση ψηλών κτηρίων.
- Έναρξη διαδικασίας για αναθεώρηση Πολεοδομικών Ζωνών Δήλωσης Πολιτικής σε 36 χωροταξικές περιοχές υπαίθρου που καλύπτουν συνολικά 337 Κοινότητες.

- Συντήρηση και διαχείριση κυβερνητικών οικισμών και αυτοστέγασης, με εκτέλεση επιδιορθώσεων σε 1.400 οικιστικές μονάδες σε 69 προσφυγικούς οικισμούς, με δαπάνη ύψους €2.2 εκατομμυρίων.

2. Στρατηγικές αναπτύξεις

Για την ενίσχυση νέος επιχειρηματικής δραστηριότητας και την ανάκαμψη νέος οικονομίας, η Κυβέρνηση επέκτεινε μέχρι νέος 31 Δεκεμβρίου 2024 την ισχύ του Σχεδίου Παροχής Πολεοδομικών Κινήτρων για Ανάκαμψη νέος Επιχειρηματικότητας στην Κύπρο. Το Σχέδιο αφορά κυρίως τουριστικές αναπτύξεις ή νέος αναπτύξεις για επιχειρηματικούς σκοπούς σε περιοχές παγκύπρια. Το Σχέδιο ενισχύθηκε με την ενσωμάτωση σε αυτό τροποποιήσεων σε ευθυγράμμιση και με νέος νέους στόχους και πολιτικές που προωθούνται από την Κυβέρνηση και αφορούν, μεταξύ άλλων, τον τομέα νέος στέγασης, την απλοποίηση νέος διαδικασίας αδειοδότησης νέος ανάπτυξης κοκ.

Συγκεκριμένα, στο Σχέδιο εισήχθησαν, ανάμεσα σε άλλα, οι ακόλουθες τροποποιήσεις:

- Αύξηση του αντισταθμίματος ανάλογα με τον τύπο/κατηγορία ανάπτυξης (προσθήκη σε τουριστική ανάπτυξη, νέα τουριστική ανάπτυξη ή άλλη νέα ανάπτυξη) από 10%-20% νέος αξίας υπέρβασης του συντελεστή δόμησης, σε 50% για νέος ανεξαιρέτως νέος περιπτώσεις και σε 70% νέος περιπτώσεις αναπτύξεων εκτός καθορισμένων περιοχών εφαρμογής των Κινήτρων.
- Καταβολή του ποσού πριν από την έκδοση άδειας οικοδομής σε Ειδικό Ταμείο που θα δημιουργηθεί για ενίσχυση νέος στεγαστικής πολιτικής του Κράτους, αντί σε Ειδικό Ταμείο του ΚΟΑΓ, με τη χρήση ειδικού Εντύπου.
- Υποβολή νέος αίτησης για άδεια οικοδομής εντός δύο ετών από τη χορήγηση νέος πολεοδομικής άδειας, για νέος ανεξαιρέτως νέος αναπτύξεις, ώστε να παρέχεται ο απαιτούμενος χρόνος ετοιμασίας των τεχνικών μελετών και δημιουργίας συνθηκών σταθερότητας για νέος επενδυτές.

Το αναθεωρημένο Σχέδιο αναμένεται να συμβάλει στην ευρύτερη προσπάθεια του Κράτους για προσέλκυση ενδιαφέροντος από ξένους επενδυτές για μεγάλης κλίμακας και στρατηγικής σημασίας αναπτύξεις και, κατ' επέκταση, στην ενίσχυση των

παραγωγικών τομέων νέος κυπριακής οικονομίας, τη δημιουργία μόνιμων θέσεων απασχόλησης, αλλά και τη βελτίωση νέος ποιότητας ζωής των πολιτών. Την ίδια στιγμή, η αύξηση στο ποσοστό αντισταθμίματος έναντι του συντελεστή δόμησης εξασφαλίζει μια αποδοτικότερη αξιοποίηση του φυσικού αυτού πλούτου νέος χώρας.

3. Νέος χωροταξικός σχεδιασμός

Όπως ανέφερα και νωρίτερα, ο πολεοδομικός και χωροταξικός σχεδιασμός του Κράτους αναβαθμίζεται και εκσυγχρονίζεται, με στόχο την αμεσότερη εξυπηρέτηση των πολιτών αλλά και την ενίσχυση των προοπτικών ανάπτυξης. Παράλληλα με τις αλλαγές στην πολεοδομική διαδικασία αδειοδότησης, έχουν δρομολογηθεί και υλοποιούνται ριζικές μεταρρυθμίσεις στη διαδικασία έκδοσης τίτλων ιδιοκτησίας. Οι τροποποιήσεις που αποσκοπούν στην απάλειψη της αχρείαστης ταλαιπωρίας που υφίστανται οι πολίτες στην προσπάθειά τους να εξυπηρετηθούν και εξασφαλίζουν ουσιαστική μείωση του συνολικού χρόνου ολοκλήρωσης της αίτησης και της έκδοσης των τίτλων κατά μέσο όρο στους τρεις μήνες.

Συγκεκριμένα, από τις 2 Ιανουαρίου 2024 τέθηκε σε εφαρμογή η νέα διαδικασία έκδοσης τίτλων ιδιοκτησίας με την εισαγωγή νέων πρακτικών που αφορούν αιτήσεις οριζόντιων και κάθετων διαχωρισμών τεμαχίων για τη δημιουργία νέων τίτλων ιδιοκτησίας οικοπέδων και άλλων μονάδων. Από την αρχή του 2024, απαραίτητη προϋπόθεση για την υποβολή αίτησης διαχωρισμού είναι η εκ των προτέρων εξωτερική οριοθέτηση και η διενέργεια της χωρομετρικής εργασίας, έτσι ώστε να υποβάλλονται όλα τα απαιτούμενα έγγραφα σε μια πλήρως συμπληρωμένη αίτηση. Αυτό επιτρέπει την ταχύτερη αξιολόγησή τους και διασφαλίζει ότι η ανάπτυξη θα υλοποιηθεί εντός των πραγματικών ορίων ενός τεμαχίου.

Πρόσθετα και για να επιταχυνθεί περαιτέρω η διαδικασία, έχει εισαχθεί ο θεσμός του ιδιώτη αρμόδιου χωρομέτρη, δίνοντας την ευελιξία στους πολίτες να απευθύνονται οι ίδιοι σε χωρομέτρη της επιλογής τους και να προχωρούν με τις εργασίες της ανάπτυξης βάσει των δικών τους χρονοδιαγραμμάτων. Περιορίζεται έτσι ο χρόνος που ανέμεναν για διεκπεραίωση των εργασιών χωρομέτρησης από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας και δίνεται η ευχέρεια στο προσωπικό του Τμήματος να επικεντρωθεί σε άλλα καθήκοντα.

Ταυτόχρονα, για σκοπούς δημιουργίας ενός μηχανισμού θωράκισης της διαφάνειας των συναλλαγών και των συμφερόντων των αγοραστών ακίνητης ιδιοκτησίας και την εκ των προτέρων διασφάλιση της άμεσης εκτέλεσης της μεταβίβασης, μεταξύ άλλων, ψηφίστηκε η νομοθεσία που προβλέπει την υποχρεωτική ενημέρωση των αγοραστών για τυχόν δεσμεύσεις ή εμπράγματα βάρη στο ακίνητο με την κατάθεση του αγοραπωλητηρίου εγγράφου. Ακόμα, εισάγεται η υποχρέωση από πλευράς του πωλητή συμπερίληψης πιστοποιητικού έρευνας της επηρεαζόμενης ακίνητης ιδιοκτησίας με τα εμπράγματα βάρη, για ενημέρωση του αγοραστή πριν από την υπογραφή της Σύμβασης Πώλησης, ενώ δίνεται η δυνατότητα στον αγοραστή για εξόφληση του ποσού της υποθήκης στο τραπεζικό ίδρυμα, ως μέρος του ποσού εξαγοράς.

Τέλος, το 2023 προωθήθηκε το νομοσχέδιο που αφορά στον αστικό αναδασμό, με σκοπό την εγκαθίδρυση και τη λειτουργία μηχανισμού και διαδικασίας για την ενοποίηση, τη διαχείριση και την αναδιανομή ακίνητης ιδιοκτησίας εντός περιοχής ανάπτυξης, με στόχο την πολεοδομική ενεργοποίησή της και την επίλυση μιας σειράς προβλημάτων για περιπτώσεις ιδιοκτητών γης, οι οποίοι για διάφορους λόγους δεν μπορούν να αναπτύξουν τα τεμάχιά τους.

4. Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας

Το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως ετοίμασε νέα Εντολή για το πλαίσιο αδειοδότησης για της Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, η οποία θα εκδοθεί της επόμενες μέρες. Κύριοι στόχοι της της Εντολής είναι η καθιέρωση αρχών και κριτηρίων χωροθέτησης, καθώς και η δημιουργία αποτελεσματικού μηχανισμού αδειοδότησης των εγκαταστάσεων ΑΠΕ. Επιπλέον, επιδιώκεται η δημιουργία βιώσιμων εγκαταστάσεων ΑΠΕ, αλλά και ο καθορισμός επιμέρους παραμέτρων της χωροθετικής πολιτικής έργων παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ ανά κατηγορία. Στο πλαίσιο της ευρύτερης πολιτικής του Κράτους για αξιοποίηση εναλλακτικών μορφών παραγωγής ενέργειας, η νέα Εντολή διασφαλίζει την ενίσχυση της διείσδυσης των ΑΠΕ στο ενεργειακό σύστημα της χώρας της, με απώτερους στόχους τη διαφύλαξη του περιβάλλοντος και τη μετάβαση σε οικονομία κλιματικής ουδετερότητας.

5. Αναζωογόνηση της υπαίθρου

Βασικός πυλώνας των πολιτικών μας είναι η στήριξη της υπαίθρου και για να πετύχουμε την αναζωογόνηση των περιοχών που βρίσκονται στην ύπαιθρο, μέσω των Επαρχιακών Διοικήσεων, υλοποιούμε αναπτυξιακά έργα, όπως η ανέγερση και η βελτίωση κοινοτικών κτηρίων, πολιτιστικών και εκθεσιακών κέντρων, η κατασκευή αντιπλημμυρικών και αποχετευτικών έργων, εξωραϊστικών έργων, η ανάπτυξη πάρκων και πλατειών κτλ.

Σκοπός είναι η ποιότητα ζωής των κατοίκων των περιοχών της υπαίθρου, η δημιουργία προοπτικών για τη διατήρηση του υφιστάμενου πληθυσμού στις Κοινότητες, καθώς και την προσέλκυση νέου, η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της τοπικής γεωργίας και των μικρών βιοτεχνιών παραγωγής τοπικών προϊόντων, καθώς και η ανάπτυξη του εσωτερικού τουριστικού τομέα. Σε αυτό το πλαίσιο, κατά το πρώτο έτος διακυβέρνησης, έχουν δαπανηθεί σε έργα σε Κοινότητες πέραν των €20 εκατομμυρίων, ποσό σχεδόν διπλάσιο από το 2022.

Δ. Μεταρρυθμίσεις

1. Διαχείριση τουρκοκυπριακών περιουσιών

Μια άλλη μεγάλη μεταρρύθμιση, που υλοποιείται βάσει επίσης αρχής για ενίσχυση επίσης διαφάνειας και επίσης ισονομίας ανάμεσα επίσης πολίτες, αφορά τον εκσυγχρονισμό του τρόπου διάθεσης και διαχείρισης των τουρκοκυπριακών περιουσιών. Ο για δεκαετίες λανθασμένος τρόπος διαχείρισης των τουρκοκυπριακών περιουσιών άνοιξε την πόρτα σε φαινόμενα εκμετάλλευσης και κατάχρησης, γεγονός που προκάλεσε δικαιολογημένα αισθήματα αδικίας και ανισότητας ανάμεσα στον προσφυγικό κόσμο.

Με στόχο να διασφαλίσουμε το συμφέρον του προσφυγικού κόσμου, αλλά και για να επιτευχθεί η αξιοκρατία, διαφοροποιήσαμε τη διαδικασία διάθεσης των περιουσιών αυτών, εισάγοντας για πρώτη φορά κριτήρια επιλεξιμότητας και μοριοδότησης των αιτητών, με σαφείς, αντικειμενικούς και μετρήσιμους δείκτες. Περιορίζουμε δηλαδή τη διακριτική ευχέρεια του Κηδεμόνα των τουρκοκυπριακών περιουσιών και, κατ' επέκταση, τα φαινόμενα κατάχρησης και εξασφαλίζουμε ότι η κατανομή των τουρκοκυπριακών περιουσιών γίνεται με δικαιότερο τρόπο.

Μέσα από τη δέσμη των κριτηρίων που προτείνουμε διασυνδέεται η παραχώρηση τουρκοκυπριακής περιουσίας με την κοινωνικό-οικονομική κατάσταση των αιτητών και τη σύνθεση επίσης οικογένειάς επίσης, με σκοπό την πρακτική και αποτελεσματική εξυπηρέτηση των αναγκών των προσφύγων. Παράλληλα, προσμετράται επίσης για πρώτη φορά τυχόν άλλη ιδιόκτητη περιουσία που κατέχει ο αιτητής επίσης ελεύθερες ή επίσης κατεχόμενες περιοχές.

Επιπρόσθετα, για τη διάθεση γης για γεωργική χρήση, επίσης αιτητής θεωρείται επιλέξιμος, μεταξύ άλλων, εάν ασκεί το επάγγελμα ή εάν είναι ιδιοκτήτης γης στα κατεχόμενα. Ταυτόχρονα, καθορίζεται ανώτατο όριο στην έκταση επίσης γης που παραχωρείται, ώστε να τερματιστούν σταδιακά τα φαινόμενα υπερσυσσώρευσης τουρκοκυπριακών περιουσιών σε μεμονωμένα άτομα.

Επιπλέον, επίσης περιπτώσεις επαγγελματικών υποστατικών, εισάγεται ως βασικός παράγοντας για να κριθούν επιλέξιμα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που αιτούνται τέτοιο υποστατικό, ο βαθμός στον οποίο το εισόδημά επίσης προέρχεται από επαγγελματική δραστηριοποίηση στο υπό διάθεση υποστατικό. Στη συνέχεια, η μοριοδότηση λαμβάνει υπόψη την ιδιόκτητη περιουσία επίσης κατεχόμενες περιοχές, τη σύνθεση επίσης οικογένειας, επίσης και την επαγγελματική κατάσταση και επίσης γνώσεις του αιτητή σε σχέση με την προτεινόμενη επαγγελματική δραστηριότητα.

Τέλος, αίρεται σε μεγάλο βαθμό η αδικία εις βάρος των κατόχων τουρκοκυπριακών υποστατικών σε σχέση με επίσης ομάδες προσφύγων που έλαβαν κατοικία σε κυβερνητικό οικισμό ή γη, μέσω επίσης εισαγωγής επίσης κληρονομικότητας επίσης άδειες χρήσης τουρκοκυπριακών κατοικιών.

Για την εξυγίανση του τρόπου διαχείρισης των τουρκοκυπριακών περιουσιών, υλοποιήσαμε μια σειρά από δράσεις, επίσης η διενέργεια ελέγχου τήρησης των όρων των συμβάσεων μίσθωσης σε όλα τα τουρκοκυπριακά επαγγελματικά υποστατικά, με 441 συμβάσεις να έχουν ανακληθεί ή να έχουν ληφθεί τα απαραίτητα νομικά μέτρα. Απομένουν για έλεγχο λιγότερες από 900 συμβάσεις, οι οποίες αναμένω ότι θα ολοκληρωθούν σύντομα, ώστε να έχουμε μια συνολική εικόνα και να λάβουμε τα απαραίτητα μέτρα εκεί και όπου χρειάζεται. Επίσης, προχωρήσαμε στην ανάληψη πρωτοβουλίας για την επίλυση ιδιαζουσών και σύνθετων περιπτώσεων (π.χ. Μακένζι)

κατά τρόπο ρεαλιστικό, αλλά και συμφέρον για το Ταμείο του Κηδεμόνα, ενώ δόθηκε έμφαση και στην είσπραξη καθυστερημένων οφειλών.

2. Μεταρρύθμιση Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Μετά από πολύχρονες συζητήσεις, το 2022 κατέστη δυνατή η ψήφιση της μεταρρύθμισης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Όπως έχει γίνει παραδεκτό από όλους, η προωθούμενη μεταρρύθμιση είναι σαφέστατα καλύτερη από το υφιστάμενο μοντέλο λειτουργίας της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, χωρίς όμως να είναι το ιδεατό ή και το ίδιο επωφελές για όλους τους πολίτες όλων των νέων Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Οι πολίτες θα πρέπει να αναμένουν ότι το πρώτο διάστημα μετά την υλοποίηση της μεταρρύθμισης, θα υπάρχουν δυσκολίες και θα απαιτηθεί μια περίοδος προσαρμογής, δεδομένου ότι Υπηρεσίες με διαφορετικές νοοτροπίες και τρόπο λειτουργίας θα χρειαστεί να συνενωθούν.

Παρόλα αυτά, ως Κυβέρνηση είμαστε προσηλωμένοι και εργαζόμαστε εντατικά για την υλοποίηση των όσων ψηφίστηκαν, ώστε η μεταρρύθμιση αυτή να στεφθεί με επιτυχία. Την ίδια ώρα, επαγρυπνούμε, για να βρίσκουμε λύσεις στα προβλήματα που αναφύονται και να προβαίνουμε στις απαραίτητες αλλαγές, για να επιτύχουμε τον στόχο μας.

Σε αυτό το πλαίσιο, έχουν μέχρι στιγμής ψηφιστεί συνολικά επτά τροποποιητικά νομοσχέδια που αφορούν τους τρεις νόμους που διέπουν τη μεταρρύθμιση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και τη συνυφασμένη με αυτές εκλογική διαδικασία, με σκοπό να εναρμονίσουν και να διασαφηνίσουν συγκεκριμένες πρόνοιες για πιο ομαλή μετάβαση στο νέο περιβάλλον. Παράλληλα και βάσει του σχεδίου δράσης για την εφαρμογή της μεταρρύθμισης, εφαρμόζονται ενέργειες στη βάση χρονοδιαγράμματος, όπως η αναθεώρηση και η αύξηση της κρατικής χορηγίας προς τα Κοινοτικά Συμβούλια, ο καθορισμός του ποσού για την ετήσια κρατική χορηγία προς τα Συμπλέγματα Παροχής Υπηρεσίας για την απασχόληση επιστημονικού και άλλου προσωπικού κ.ά.

Παράλληλα, έχουν συσταθεί τα Προσωρινά Συμβουλευτικά Συμβούλια, τα οποία έχουν την ευθύνη να τρέξουν όλες τις διαδικασίες για την ετοιμασία των Δήμων και των Επαρχιακών Οργανισμών Αυτοδιοίκησης. Ετοιμάστηκαν από το Υπουργείο

Εσωτερικών πρότυπα Προϋπολογισμών για τους Επαρχιακούς Οργανισμούς Αυτοδιοίκησης, καθώς και πρότυπα οργανογραμμάτων για τους ΕΟΑ, τους Δήμους και τα Συμπλέγματα Παροχής Υπηρεσιών.

Για το Υπουργείο Εσωτερικών, η μεγαλύτερη πρόκληση στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης, είναι η μεταφορά της αρμοδιότητας της αδειοδότησης της ανάπτυξης από τις 30 υφιστάμενες πολεοδομικές και οικοδομικές αρχές στους πέντε Επαρχιακούς Οργανισμούς Αυτοδιοίκησης. Η μετακίνηση του προσωπικού που απασχολείται με την αδειοδότηση στο Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως, τους Δήμους και τις Επαρχιακές Διοικήσεις, και ο συγκερασμός υπό μια ομπρέλα τριών διαφορετικών νοοτροπιών είναι ένα στοίχημα που καλούμαστε να κερδίσουμε.

Ταυτόχρονα, με στόχο την ενίσχυση του τομέα της αδειοδότησης και την διεκπεραίωση κατά το δυνατόν περισσότερων αιτήσεων που εκκρεμούν, έχουμε προχωρήσει στην πρόσληψη επιπρόσθετου προσωπικού, που έχει τοποθετηθεί προς το παρόν στις υφιστάμενες πολεοδομικές και οικοδομικές αρχές, και από 1^η Ιουλίου θα μεταφερθούν στους ΕΟΑ. Οι προσλήψεις αυτές υπερκαλύπτουν τις ανάγκες σε προσωπικό, και είμαι βέβαιος ότι ο στόχος μας για επιτάχυνση των διαδικασιών εξέτασης και έκδοσης αδειών θα μπορέσει να επιτευχθεί.

Αγαπητοί φίλοι, δεν θέλω να δημιουργώ υπέρμετρες προσδοκίες. Δεν μπορούν εν μία νυκτί να προκύψουν τα οφέλη της μεταρρύθμισης. Χρειάζεται σίγουρα χρόνος για προσαρμογή και, όπως είναι αναμενόμενο, τα οφέλη της μεταρρύθμισης θα είναι ορατά στους πολίτες όσο περνά ο καιρός. Ωστόσο, θα ήθελα με ειλικρίνεια να επαναλάβω την ετοιμότητά μας εντοπίζουμε τις αδυναμίες και να επιλύουμε τα προβλήματα, ώστε να αναβαθμίζουμε συνεχώς τις παρεχόμενες υπηρεσίες.

3. Πολιτογραφήσεις – Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού

Τον Νοέμβριο του 2023, ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων η τροποποίηση του περί Αρχείου Πληθυσμού Νόμου, με την οποία συγκεκριμενοποιούνται τα υφιστάμενα προσόντα για πολιτογράφηση, με συμπερίληψη νέων και σαφώς καθορισμένων προσόντων. Επιδιώκουμε με τη ρύθμιση αυτή να θεσπίσουμε μια πιο αντικειμενική και εμπειριστατωμένη διαδικασία για την εξέταση των αιτήσεων, διασυνδέοντάς το με της διατάξεις που διέπουν την πολιτογράφηση αλλοδαπών που

διαμένουν στην Δημοκρατία με σκοπό την απασχόληση υψηλής ειδίκευσης ή ταλαντούχου ανθρώπινου δυναμικού. Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζουμε ότι τα κριτήρια πολιτογράφησης είναι ξεκάθαρα και εφαρμόζονται ορθά και ομοιόμορφα.

Επιπρόσθετα, προωθήθηκαν αλλαγές στη νομοθεσία που διέπει της διαδικασίες για την Μπλε Κάρτα, που αφορά της προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών, με σκοπό την απασχόληση υψηλής ειδίκευσης. Οι προτεινόμενες αλλαγές υιοθετούν ελαστικότερο πλαίσιο για την είσοδο και τη διαμονή εργαζομένων υψηλής ειδίκευσης από τρίτες χώρες. Επιπρόσθετα, εισάγονται πιο ευέλικτοι κανόνες για την προσέλκυση εργαζομένων υψηλής ειδίκευσης στην ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων ελαστικότερων προϋποθέσεων εισδοχής, ενισχυμένων δικαιωμάτων και διευκόλυνση της μετακίνησης και της εργασίας εντός της Ένωσης. Η νέα διαδικασία συγκεκριμενοποιεί ακόμα τον όρο «υψηλή ειδίκευση» με την κατοχή τίτλου σπουδών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης διάρκειας τουλάχιστον τριών ετών.

4. Πιστοποιήσεις εγγράφων

Στον τομέα των πιστοποιήσεων υπογραφών και σφραγίδων, μετά από μακρά διαβούλευση, ενσωματώσαμε στη νέα νομοθεσία ασφαλιστικές δικλείδες με κύρια στόχευση τον περιορισμό των παρατυπιών και των κινδύνων από κατάχρηση εξουσίας. Με την αντικατάσταση της νομοθεσίας, εξασφαλίζονται εργαλεία για το Υπουργείο Εσωτερικών για τον έλεγχο της νομιμότητας των εργασιών των πιστοποιούντων υπαλλήλων, και παράλληλα εφαρμόζεται ηλεκτρονική καταγραφή των πιστοποιήσεων, με δυνατότητα για ινχηλάτηση, ώστε να περιοριστεί η πιθανότητα παράνομων πράξεων. Επιπλέον, εκχωρείται η αρμοδιότητα μεγάλου όγκου πιστοποιήσεων στα ΚΕΠ και τα ΚΕΠΟ, διευκολύνοντας την εξυπηρέτηση των πολιτών.

Τέλος, διαμορφώθηκαν οι νέες χρεώσεις για την πιστοποίηση των υπογραφών και των σφραγίδων, εκσυγχρονίζοντας το προηγούμενο παρωχημένο πλαίσιο. Πλέον, οι χρεώσεις γίνονται βάσει του αριθμού των σελίδων του εγγράφου και όχι του αριθμού των υπογραφόντων.

5. Πολιτική προστασία

Η κλιματική αλλαγή και η συχνή πλέον εκδήλωση ακραίων φυσικών φαινομένων καθιστούν αδήριτη την ανάγκη για ενίσχυση των μηχανισμών και των υποδομών προστασίας των πολιτών. Δεδομένου ότι η κλιματική αλλαγή είναι εδώ για να μείνει, απαιτείται από τις Κυβερνήσεις μια ολιστική προσέγγιση.

Εξ ου και η Κυβέρνηση Νίκου Χριστοδουλίδη ιεράρχησε ψηλά στις προτεραιότητές της τη ριζική αναδιοργάνωση του συστήματος πολιτικής προστασίας, με στόχο να υπάρχει καλύτερος συντονισμός υπό μία Αρχή και να αντιμετωπίζονται αποτελεσματικότερα οι καταστάσεις έκτακτης ανάγκης. Ο σχεδιασμός προσβλέπει στον εκσυγχρονισμό της Δύναμης Πολιτικής Άμυνας, μέσα από μια σειρά μέτρων, και τη μετεξέλιξή της σε Διεύθυνση Πολιτικής Προστασίας. Προς αυτή την κατεύθυνση, χρειάζεται, αφενός, η αναθεώρηση του νομοθετικού πλαισίου και ο επανασχεδιασμός των διαδικασιών και, αφετέρου, ο αποδοτικότερος συντονισμός ανάμεσα στις αρμόδιες κρατικές Υπηρεσίες και άλλους φορείς, ώστε να αυξηθεί ο βαθμός ετοιμότητας και η ικανότητα ανταπόκρισης σε έκτακτες περιπτώσεις κρίσης.

Επιπρόσθετα, η Κυβέρνηση προσανατολίζεται στον καθορισμό μιας τυποποιημένης μεθοδολογίας εκτίμησης κινδύνου, με συγκεκριμένες διαδικασίες για διαφορετικές περιπτώσεις κινδύνων. Την ίδια στιγμή, απαιτείται συνεχής ενημέρωση και εκπαίδευση του κοινού για τον τρόπο αντίδρασης σε περιστατικά φυσικογενών και ανθρωπογενών κρίσεων. Στην κατεύθυνση αυτή θα συμβάλει η εφαρμογή συστήματος έγκαιρης προειδοποίησης, καθώς και του Ευρωπαϊκού Αριθμού Έκτακτης Ανάγκης «112».

Για τον σκοπό αυτό, προχωρήσαμε πρόσφατα στην υπογραφή του Μνημονίου Συναντίληψης με την Ελληνική Κυβέρνηση για την εφαρμογή του «112». Η τεχνογνωσία και η καθοδήγηση που θα μας παραχωρήσει το Ελληνικό Υπουργείο Κλιματικής Αλλαγής και Πολιτικής Προστασίας θα μας βοηθήσει να υλοποιήσουμε όλα τα εργαλεία που προσφέρει το «112» και να αξιοποιήσουμε στο μέγιστο τις δυνατότητές του.

Παράλληλα, συνεχίζουν οι σχεδιασμοί για καθορισμό πλάνων ανταπόκρισης από πλευράς των αρμοδίων υπηρεσιών σε περιπτώσεις φυσικών καταστροφών, όπως ο συντονισμός επιχειρήσεων κατάσβεσης πυρκαγιών, οι καταγραφές των ζημιών από

τις πυρκαγιές, η παραχώρηση αποζημιώσεων σε πληγείσες περιοχές. Ενισχύουμε, τέλος, τα υφιστάμενα Εθνικά Σχέδια Έκτακτης Δράσης, προσαρμόζοντάς τα στα σημερινά δεδομένα και ανάγκες της χώρας μας.

II. Προγραμματισμός για το 2024

Αγαπητοί φίλοι,

Τα όσα παρουσιάστηκαν στη σημερινή διάσκεψη αποτελούν μόνο ένα μέρος των πολιτικών που εφαρμόστηκαν από τις Υπηρεσίες και Τμήματα του Υπουργείου Εσωτερικών κατά τον πρώτο χρόνο διακυβέρνησης Χριστοδουλίδη. Το 2024 συνεχίζουμε με αμείωτο ρυθμό, έτσι ώστε να προσφέρουμε στους πολίτες περισσότερα.

Σε σχέση με το μεταναστευτικό, με τη σύσταση του Υφυπουργείου, εντατικοποιούμε τις προσπάθειές μας ως Κυβέρνηση για καλύτερη αντιμετώπιση της μεταναστευτικής κρίσης. Συνεχίζουμε την προσπάθεια εφαρμογής μέτρων στο εσωτερικό, αλλά και άσκησης πιέσεων σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης για λήψη εκείνων των αποφάσεων στο θέμα της Συρίας, για την αποτελεσματική αντιμετώπιση του προβλήματος. Κατά το 2024, αναμένεται να ολοκληρωθεί η αναθεώρηση του Σχεδίου «ΝΑΥΚΡΑΤΗΣ» και να συνεχιστούν οι ενημερωτικές καμπάνιες για τις εθελούσιες επιστροφές, αλλά και οι εκστρατείες επιθεώρησης για την παράνομη εργοδότηση μεταναστών. Ταυτόχρονα, συνεχίζονται οι κατασκευαστικές εργασίες για τη δημιουργία του Προαναχωρησιακού Κέντρου στις Λίμνες και την ολοκλήρωση της αναβάθμισης των υποδομών σε Κοφίνου και Πουρνάρα.

Σε σχέση με τη στεγαστική πολιτική, όπως έχω αναφέρει, έχουμε ολοκληρώσει και ευελπιστούμε ότι θα ανακοινώσουμε τον Μάιο τα αναθεωρημένα Στεγαστικά Σχέδια Αναζωογόνησης Ορεινών, Ακριτικών και Μειονεκτικών Περιοχών, Περιοχών της Υπαιθρου και τα Σχέδια Επιδομάτων για τη στήριξη των κατοίκων των ορεινών και απομακρυσμένων περιοχών. Θα σας γνωστοποιήσουμε περισσότερα εν ευθέτω χρόνω. Εξάλλου, έχει αρχίσει ήδη η αναθεώρηση του Στεγαστικού Σχεδίου Αναζωογόνησης της εντός των τειχών πόλης της Λευκωσίας, με αναμενόμενη περίοδο εξαγγελίας το δεύτερο εξάμηνο του 2024.

Εντός του δεύτερου εξαμήνου του έτους, εκτιμάται ότι θα είμαστε σε θέση να προσφέρουμε υπηρεσίες ηλεκτρονικής έκδοσης εγγράφων του Αρχείου Πληθυσμού, όπως αντίγραφα πιστοποιητικών γέννησης ή θανάτου, μόνιμης διαμονής κ.ο.κ.

Ταυτόχρονα, στο πλαίσιο των εξαγγελιών και των στόχων που έθεσε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας για το έτος 2024, θα προωθήσουμε τη νομοθετική ρύθμιση για την αυτόματη εγγραφή νέων εκλογέων στους εκλογικούς καταλόγους και τη μείωση του ορίου ηλικίας για το δικαίωμα του εκλέγειν.

Στον τομέα της πολεοδομίας, το δεύτερο μισό του 2024, θα εφαρμοστεί πλήρως το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα «ΙΠΠΟΔΑΜΟΣ» με τη διασύνδεση των συναρμόδιων Υπηρεσιών για την ηλεκτρονική υποβολή διαβουλεύσεων. Σταδιακά, εντός του 2024 θα ολοκληρώνονται ή θα δρομολογούνται τα Τοπικά Σχέδια για διάφορες περιοχές παγκύπρια, καθώς και η αναθεώρηση των Πολεοδομικών Ζωνών Δήλωσης Πολιτικής.

Ταυτόχρονα, επεξεργαζόμαστε σχέδιο, για να θεσμοθετήσουμε κριτήρια, με βάση τα οποία θα είναι δυνατή η παραχώρηση εκείνου που ονομάζουμε «πολεοδομική αμνηστία». Προσανατολιζόμαστε στην εφαρμογή μιας διαδικασίας «εξαγοράς» κάποιων παρατυπιών που γίνονται σε οικιστικές μονάδες, που εγκλωβίζουν τους ιδιοκτήτες των υποστατικών αυτών και δεν τους επιτρέπουν να εκδώσουν τίτλους ιδιοκτησίας.

Σε σχέση με τη διαχείριση των τουρκοκυπριακών περιουσιών, η διαδικασία για τη μηχανογράφηση της Υπηρεσίας Διαχείρισης Τουρκοκυπριακών Περιουσιών είναι εξελισσόμενη, ενώ εντός του τρέχοντος έτους θα εφαρμοστεί η σταδιακή αναπροσαρμογή των ενοικίων μίσθωσης τουρκοκυπριακών επαγγελματικών υποστατικών, σύμφωνα με την επανεκτίμηση που είναι σε εξέλιξη.

Επιπλέον και με πρώτιστο μέλημα την προστασία των πολιτών από καταστάσεις κρίσης και καταστροφές, αναμένουμε ότι θα προχωρήσει ο σχεδιασμός, η ανάπτυξη και η λειτουργία του συστήματος διαχείρισης του «112», αλλά και η δημιουργία του Εθνικού Κέντρου Συντονισμού. Σημαντική ενέργεια που φιλοδοξούμε ότι θα ενισχυθεί

είναι η ανάπτυξη του συστήματος έγκαιρης προειδοποίησης του πληθυσμού σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης μέσω γραπτού μηνύματος.

Τέλος, οι Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου θα εκπονήσουν συγκεκριμένη πολιτική που θα εφαρμόζεται σε περιπτώσεις πληγέντων από καταστροφικό συμβάν για σκοπούς παραχώρησης οικονομικής βοήθειας. Εντός του 2024, εκτιμούμε ότι θα ψηφιστεί η τροποποίηση της σχετικής νομοθεσίας για τη διαχείριση των επικίνδυνων οικοδομών και τον περιοδικό έλεγχό τους.

Φίλες και φίλοι,

Συνοψίζοντας, θα ήθελα να επαναλάβω την προσήλωση όλων των Υπηρεσιών και των Διευθύνσεων του Υπουργείου Εσωτερικών στη βελτίωση των προσφερόμενων υπηρεσιών προς τους συμπολίτες μας. Η βούλησή μας για καλυτέρευση της καθημερινότητας όλων των πολιτών εδράζεται στην κατανόηση των σύγχρονων αναγκών τους. Είμαστε δεσμευμένοι στην υλοποίηση της στρατηγικής της Κυβέρνησης για τη μετατροπή του Κράτους σε έναν ζωντανό οργανισμό με ανθρωποκεντρική προσέγγιση, δίκαιες και διαφανείς διαδικασίες, όπου όλοι οι πολίτες, ισότιμα και αξιοκρατικά, θα απολαμβάνουν την ίδια εξυπηρέτηση και θα ανακτήσουν ξανά την εμπιστοσύνη τους στους κρατικούς θεσμούς.

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας.

(ΜΚυ/ΝΓιαν/ΜΣ)